

تبیین تأثیر عملکرد نظام خانواده بر بهزیستی رفتاری و هیجانی کودکان ابتدایی دوره دوم

بهمن نصیری^۱^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه فرهنگیان شهید چمران تهران

چکیده

هدف پژوهش حاضر تبیین تأثیر عملکرد نظام خانواده و بهزیستی رفتاری و هیجانی کودکان ابتدایی دوره دوم ابتدایی شهر تهران می باشد. روش تحقیق حاضر بر اساس هدف کاربردی و به لحاظ نحوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش آموزان دوره دوم ابتدایی مشغول به تحصیل سال ۱۴۰۱ مدارس شهر تهران است. دامنه سنی دانش آموزان ۱۰ تا ۱۲ سال است. در این پژوهش با توجه به حجم بزرگ جامعه آماری دانش آموزان از روش نمونه گیری طبقه ای بر اساس دبستان های دخترانه و دبستان های پسرانه در نقاط مختلف شهر تهران استفاده شد. حجم نمونه در پژوهش حاضر با استفاده از جدول مورگان ۳۸۴ نفر بدست آمد. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه بهزیستی هیجانی هافمن و کاشدان (۲۰۱۰)، پرسشنامه خصوصیات رفتاری راتر و همکاران (۱۹۶۷) و پرسشنامه محیط عاطفی خانواده هیل برن (۱۹۶۴) بود. به منظور تجزیه تحلیل داده های پژوهش از روشهای آمار توصیفی (میانگین، درصد و فراوانی) و برلی تعیین چگونگی و میزان روابط موجود بین متغیرها از آزمون رگرسیون در نرم افزار Spss و الگوی معادلات ساختاری و نرم افزار PLS استفاده شد. نتایج نشان داد ارتباط مثبت و معنی داری بین عملکرد نظام خانواده و بهزیستی هیجانی و رفتاری کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران وجود دارد ($0/05 \leq P$). ضریب مسیر برای دو رابطه موجود در مدل پژوهش مثبت است و مقدار T-Value بیشتر از ۱/۹۶ می باشد. بنابراین عملکرد نظام خانواده می تواند بهزیستی هیجانی و رفتاری کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران را پیش بینی کند.

واژه های کلیدی: عملکرد نظام خانواده، بهزیستی هیجانی، بهزیستی رفتاری، کودکان ابتدایی

مقدمه

امروزه جامعه به فراخور پیشرفت‌های متعددی که در حوزه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی و تکنولوژی داشته است آسیب‌های اجتماعی و جرایم نیز شکل‌های جدیدی به خود گرفته است. تغییر انواع و شیوه‌های مصرف مواد مخدر، تغییر در نحوه ازدواج ها و کلاهبرداری‌ها، جرایم در فضای مجازی و سرقت‌هایی که شکل و شیوه‌های آن تغییر یافته همگی حکایت از این دارد که جرایم و آسیب‌ها پا به پای پیشرفت‌ها در جامعه عوض شده است (بخشی پور و همکاران، ۱۳۹۱). در این رهگذر خانواده به عنوان رکن اصلی یک جامعه از این تغییرات مستثنی نبوده و همپای تغییرات اجتماعی با تغییر و تحول همراه بوده است. البته این تغییرات گاه پیامد‌های مثبت دارد و گاهی نیز نتایج مهمی را سبب می‌شود. از طرفی فرزندان در هر محیطی که رشد پیدا می‌کنند به همان ترتیب و با همان رویه در جامعه عمل می‌کنند و هر رفتاری که در عملکرد نظام خانواده انجام شود در آنان نیز تاثیرگذار خواهد بود و خصوصیات اخلاقی آن‌ها را کامل خواهد کرد اعتماد به نفس، کینه‌توز و حسودی و دیگر ویژگی‌ها ریشه در عملکرد نظام خانواده دارند. خانواده، کوچک‌ترین واحد اجتماعی است. با وجود این بزرگ‌ترین و تاثیرگذارترین واحد تربیتی در جوامع به شمار می‌رود (بزرگ منش و همکاران، ۱۳۹۵). همچنین تغییرات فرهنگی از جمله مهم‌ترین عوامل تاثیرگذار بر خانواده هاست. جامعه ما به عنوان یک جامعه در حال گذر، دچار آشفتگی فرهنگی و تضاد بین نسلی شده است که نه به طور منسجم فرهنگ سنتی جامعه مشهود است و نه فرهنگ مدرن حکمفرماست، لذا بسیاری از الگوهای نقش و عمل به چالش کشیده شده است. خانواده، نهادی است که از یک سو با جامعه بزرگ‌تر در تعامل است و از سوی دیگر مستقیماً با فرد در ارتباط است. اهمیت این نهاد به حدی است که برخی صاحب‌نظران آن را از ارکان اساسی جامعه به حساب می‌آورند و تحقق جامعه سالم را در گرو دستیابی به خانواده سالم می‌پندارند (عرب زاده و همکاران، ۱۳۹۵). خانواده اصلی، یعنی جایی که فرد در آن متولد شده رشد یافته است و استقلال و صمیمیت به عنوان دو ویژگی مهم خانواده سالم در نظر گرفته شده است (ونگ و همکاران، ۲۰۱۲). استقلال در خانواده باعث تقویت توانمندی، عزت نفس و خودآگاهی اعضای خانواده می‌شود. همچنین وجود صمیمیت نیز به نزدیکی، دوستی و پیوند اعضای خانواده با یکدیگر اشاره دارد، در نتیجه اعضا در ابراز نظرات و مشکلات خود احساس راحتی کرده و در مواقع ضروری می‌توانند از حمایت برای مشکلات بهره‌مند شوند (ویسه و همکاران، ۲۰۱۷). در واقع تجارب افراد در عملکرد نظام خانواده اصلی، شکل‌دهنده رفتارها و روابط بین فردی و پیش‌بینی‌کننده کیفیت زندگی آینده آن‌ها است (یائوچنگ و همکاران، ۲۰۱۷).

در سال‌های اخیر از جمله شاخص‌هایی که در کودکان با توجه به شرایط زندگی آن‌ها توانسته است در کیفیت زندگی فردی و ارتباطشان تأثیرگذار باشد توجه به سلامت روانی و بهزیستی بطور اعم و بهزیستی هیجانی-روانی و اجتماعی افراد بطور خاص بوده است. در سالیان اخیر به جای تعریف سلامتی به عنوان عدم وجود بیماری، از معیار جدیدی به نام بهزیستی روان‌شناختی صحبت به میان آمده است (صدری و خزان، ۱۳۹۶). بهزیستی ذهنی را می‌توان واکنش‌های عاطفی و شناختی به ویژگی‌ها و توانمندی‌های شخصی، تعامل کارآمد و موثر با جهان، پیوند و رابطه‌ی مطلوب با اجتماع و پیشرفت مثبت و خلق مثبت

^۱Wong^۲Veisheh^۳Yao Cheng

دانست (شی ونگ و همکاران، ۲۰۱۷). در واقع بهزیستی ذهنی به ارزیابی و درک شخصی افراد از کیفیت زندگی شان (شامل کیفیت کنش های اجتماعی، روان شناختی و عاطفی) اطلاق می شود. افراد با احساس بهزیستی بالا، هیجان های مثبت بیشتری را تجربه می کنند، از گذشته، آینده خودشان، دیگران و رویداده و حوادث پیرامون شان ارزیابی مثبتی دارند و آن ها را خوشایند توصیف می کنند (کریمی و همکاران، ۲۰۱۷). تحقیقات بسیاری بر رابطه بین متغیرهایی همچون شرایط زندگی اجتماعی، سن یا جنس بر بهزیستی ذهنی تأکید کرده اند (تقرب و همکاران، ۱۳۹۱). بهزیستی هیجانی به فرآیند تعدیل یک یا چند از تجربیات یا پاسخ های هیجانی تعریف شده است (نادری و همکاران، ۱۳۹۶). تنظیم هیجان و به دنبال آن بهزیستی هیجانی نوعی سازگاری با شرایط و موانع تهدید آمیز است (هوفمان و اسمندسون، ۲۰۰۸). بر اساس مدل گراس راهبرد اصلی تنظیم هیجان شامل ارزیابی مجدد بازسازی کردن یک وضعیت هیجانی به عنوان وضعیتی با هیجان کمتر جلوگیری از نشان دادن بیرونی حالت هیجانی می باشد. در حالی که تاب آوری نگرش های مقاومت در مقابل استرس می باشد، مربوط به ارزیابی شخص به عنوان توانایی کنار آمدن با شرایط استرس زاست (گراس، ۲۰۰۷).

در سال های اخیر به بعد رفتاری به عنوان یک جنبه مهم از کنش انسان گرایانه توجه شده است که با سلامت و بهبودی ارتباط دارد. بهزیستی رفتاری یکی از ابعاد سلامت انسان محسوب می شود که ارتباط هماهنگ و یکپارچه را بین نیروهای داخلی و خارجی فراهم می کند و با ویژگی های ثابت در زندگی، صلح، تناسب و هماهنگی، احساس ارتباط نزدیک با خویشان، خدا، جامعه و محیط مشخص می شود (عدالتی و همکاران، ۲۰۱۰). در طبقه بندی اختلالات روانی و رفتاری سازمان بهداشت جهانی بیان شده که ابعاد جسمی، روانی و اجتماعی با هم ارتباط دارند و بر هم تاثیر می گذارند، ابعاد روحی انسان و بهزیستی رفتاری او با سایر ابعاد سلامت در ارتباط و تاثیرگذار است، که برای ارتقاء سلامت بهتر است به آن توجه شود (سازمان بهداشت جهانی، ۲۰۰۵). یکی از عوامل تاثیر گذار بر بهزیستی رفتاری افراد، ادراک آن ها از ویژگی های خانواده خود می باشد (گریف و همکاران، ۲۰۱۳).

دستیابی به سلامت روانی و جسمانی در طول دران زندگی بیش از هر مساله دیگر در گروی رویدادهایی است که در خلال رشد و در حین تحولات کودکی رخ می دهد (آکوردینو و همکاران، ۲۰۱۴). در این دوران بسیاری از رخدادهایی در دنیای کودک به وقوع می پیوندند، شالوده بسیاری از جنبه های روانی کودک اعم از هیجانی، شناختی و رفتاری را پی ریزی می کنند. نخستین محیطی که کودک در ابتدا روانسازه های خود را بر اساس آن بنا می نهد، خانواده و مجموعه تحولات آن است. خانواده به عنوان نخستین و بادوام ترین بستر رشد، تاثیر عمده ای بر سلامت روانی کودک از یک سو و آسیب های روانی او از سوی دیگر دارد. بر اساس نظریه نظام های خانواده، مشکلات میان اعضای خانواده، یکپارچگی آن را به عنوان یک کل تهدید نموده و تاثیرات نامطلوبی بر کودکان دارد (برابوری و همکاران، ۲۰۱۵). در نظریه نظام های بوم شناختی برونفن برنر (۱۹۹۵)

^۱Shi J, Wang

^۲Hofmann. & Asmundson

^۳Cross

^۴Greef

^۵Accordino

^۶Bradbury

نیز بر این مساله تاکید شده است که مدل تعاملات رفتاری میان والدین بر رشد روانی کودکان بسیار موثر است. علاوه بر این دو، نظریه بافتی- شناختی نیز نشان می دهد که چگونه تفسیر و فهم تعارض و مشکلات خانوادگی می تواند سلامت و بهزیستی کودکان را پیش بینی نماید (بروکز، ۲۰۱۱).

با توجه به آنچه که گفته شد می توان بر اساس نظریه های نظام بوم شناختی، نظریه نظام های خانواده و نظریه بافتی شناختی به وجود رابطه بین عملکرد نظام خانواده و کارکرد آن با بهزیستی هیجانی و رفتاری و مشکلات رفتاری کودکان اذعان نمود؛ و هدف پژوهش حاضر نیز بررسی رابطه بین عملکرد نظام خانواده و بهزیستی هیجانی و رفتاری کودکان ابتدایی دوره دوم ابتدایی شهر تهران می باشد.

روش شناسی

روش تحقیق حاضر بر اساس هدف کاربردی و به لحاظ نحوه گردآوری داده ها توصیفی از نوع همبستگی می باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش آموزان دوره دوم ابتدایی مشغول به تحصیل سال ۱۴۰۱ مدارس شهر تهران است. دامنه سنی دانش آموزان در پژوهش حاضر ۱۰ تا ۱۲ سال است. در این پژوهش با توجه به حجم بزرگ جامعه آماری دانش آموزان از روش نمونه گیری طبقه ای بر اساس دبستان های دخترانه و دبستان های پسرانه در نقاط مختلف شهر تهران استفاده می شود. حجم نمونه در پژوهش حاضر با استفاده از جدول مورگان، ۳۸۴ نفر بدست آمد. ولی برای جلوگیری از ریزش داده ها و رسیدن به جامعه دلخواه در نهایت ۴۰۰ پرسشنامه توزیع شد. دلایل انتخاب روش نمونه گیری طبقه ای شامل: هزینه اجرا، بالا رفتن سرعت پژوهشگر، کسب برآورد های متنوع از پارامترهای جامعه برای هر طبقه و دقت بالا در شناسایی تغییر پذیری هر طبقه نسبت به جامعه است. ملاک های ورود، سن ۱۰-۱۲، دانش آموز بودن، دانش آموز ابتدایی دور دوم، دانش آموز شهر تهران بودن، و ملاک های خروجی شامل، عدم تطابق سنی با دامنه سنی و تکمیل ناقص پرسشنامه می باشد.

ابزار پژوهش

پرسشنامه بهزیستی هیجانی هافمن و کاشدان (۲۰۱۰) شامل ۲۰ سوال است؛ که پاسخگویی به آن ها بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای از طیف بی نهایت در مورد من درست است تا اصلا در مورد من درست نیست را شامل می شود. پرسشنامه مزبور پس از ترجمه، از نظر روایی محتوایی در اختیار متخصصان روانشناسی مربوطه قرر گرفت و روایی محتوایی آن بررسی شده است. پرسشنامه دارای سه مولفه با خرده مقیاس پنهان کاری، سازش کاری و تحمل است که به ترتیب ۸، ۷ و ۵ سوال دارند. پایایی آلفای کرونباخ خرده مقیاس های پنهان کاری، سازش کاری و تحمل به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۷۵ و ۰/۵۰ و پایایی کل برابر ۰/۸۱ گزارش شده است.

جدول ۱: بیان مولفه های بهزیستی هیجانی

مؤلفه ها	گویه ها	جمع گویه ها
پنهان کاری	۱،۲،۳،۴،۵،۶،۷،۸	۸
سازش کاری	۹،۱۰،۱۱،۱۲،۱۳،۱۴،۱۵	۷
تحمل	۱۶،۱۷،۱۸،۱۹،۲۰	۵

پرسشنامه ارزیابی رفتاری کودکان

این پرسشنامه یکی از رایج ترین پرسشنامه ها برای مشخص کردن خصوصیات رفتاری کودکان است که در سال ۱۹۶۷ توسط مایکل راتر و همکاران تهیه شده، و دارای دو فرم الف (فرم والدین) و فرم ب (معلمان) می باشد. این پرسشنامه سه بعد اضطراب و افسردگی، رفتارهای ضد اجتماعی و ناسازگاری اجتماعی را ارزیابی می کند. فرم الف دارای ۳۰ پرسش و فرم ب از ۲۶ عبارت ساده تشکیل شده است. در این پژوهش فرم معلمان مورد استفاده قرار گرفت. راتر و همکاران با به کار گیری روش دو نیمه کردن، پایایی آن را در سطح معنی داری ۰،۰۰۱ حدود ۰،۸۹ گزارش کردند و همچنین از طریق بازآزمایی، پایایی آن را ۰،۸۵ گزارش کردند. در ایران نیز رمزپور (۱۳۸۴) پایایی این آزمون را که به وسیله بازآزمایی به فاصله دو هفته محاسبه شد، ۰،۷۲ گزارش کرد. همچنین احسان منش (۱۳۸۲) در پژوهشی آزمایشی، ضریب همبستگی بین نمرات پرسشنامه راتر فرم معلم و فرم والدین را در پیش آزمون گروه آزمایشی ۰،۵۱ و در پس آزمون این گروه ۰،۵۲ گزارش نموده اند.

پرسشنامه عملکرد نظام خانواده

این مقیاس توسط هیل برن (۱۹۶۴) به منظور سنجش میزان مهرورزی در تعاملات کودک_والدین ساخته شده است. این مقیاس دارای ۸ خرده مقیاس (محبت، نوازش کردن، تجربه های مشترک، هدیه دادن، تشویق، اعتماد و احساس امنیت) است. کل مقیاس عملکرد نظام خانواده شامل ۱۶ سوال است که هر دو سوال در برگرفته یک خرده مقیاس است. سوال های فرد مربوط به رابطه احساس آزمودنی نسبت به پدر و سوال های زوج بیانگر همان رابطه و احساس نسبت به مادر است. همچنین پاسخنامه این مقیاس پنج گزینه ای از پاسخ های خیلی کم، کم، در حد متوسط، زیاد، خیلی زیاد، تشکیل می شود که آزمودنی بر حسب احساس خود یکی از آن ها را علامت می زند. آلفای کرباخ این پرسشنامه ۰/۸۷ گزارش شده است (رشیدی پور، تبریزی، شفیعی آبادی، ۱۳۹۱). ضریب پایایی این پرسشنامه در ادامه تحقیق نیز مشخص می شود.

جدول ۲: بیان مولفه های عملکرد نظام خانواده

مؤلفه ها	گویه ها	جمع گویه ها
محبت	۱،۲	۲
نوازش کردن	۳،۴	۲
تجربه های مشترک	۵،۶	۲
هدیه دادن	۷،۸	۲

تشویق	۹،۱۰	۲
اعتماد	۱۱،۱۲	۲
احساس امنیت	۱۳،۱۴	۲
احترام	۱۵،۱۶	۲

جدول ۳: میزان نرخ آلفای کرونباخ خرده مقیاس های بهزیستی هیجانی

مولفه ها	آلفای کرونباخ	آلفای کلی
پنهان کاری	۰/۷۰	۰/۸۱
سازش کاری	۰/۷۵	
تحمل	۰/۵۰	

و همچنین آلفای کرونباخ پرسشنامه عملکرد نظام خانواده ۰/۸۷ گزارش شده است (رشیدی پور، تبریزی، شفیع آبادی، ۱۳۹۱).

به منظور تجزیه تحلیل داده های پژوهش از روشهای آمار توصیفی (میانگین، درصد و فراوانی) و برلی تعیین چگونگی و میزان روابط موجود بین متغیرها از الگوی معادلات ساختاری و نرم افزار PLS استفاده شد.

یافته ها

در این بخش شاخص های استنباطی متغیرهای اصلی تحقیق با استفاده از جدول و نمودار بررسی شده است.

به صورت کلی دو رویکرد وجود دارد:

۱- رویکرد کواریانس محور (از پیش شرطهای آن ۱. توزیع داده ها نرمال باشد، ۲. حجم نمونه ها بیشتر از ۲۰۰ نفر باشد،

۳. برای هر متغیر حداقل ۳ سؤال وجود داشته باشد). از جمله نرم افزارها در این حوزه، Lisrel, Amos, EQS, MPLus و .. می باشد که قابلیت تعمیم پذیری و دقت Amos از سایر نرم افزارها بیشتر است.

۲- رویکرد واریانس محور (از پیش شرطهای آن: پیش شرطهای کواریانس محور را ندارند و فقط پیش بینی می کند و

قابلیت رد و یا تأیید فرضیه را ندارد). از جمله نرم افزارهای این رویکرد SmartPLS, VPLs, WarPLs و ... می باشد.

در این پژوهش به دلیل دارا نبودن پیش شرطهای کواریانس محور (تعداد نمونه کمتر) از نرم افزار SmartPLS استفاده می - شود.

جدول ۴: نتایج چولگی و کشیدگی به منظور بررسی طبیعی بودن توزیع داده ها

	نمونه	چولگی		کشیدگی	
		آماره	خطا	آماره	خطا
بهزیستی هیجانی	۳۸۴	۲/۱۰۲	۰/۲۰۸	۱/۵۲۰	۰/۱۸۳
رفتاری	۳۸۴	۱/۳۰۲	۰/۲۰۸	۱/۱۲۵	۰/۱۸۳
عملکرد نظام خانواده	۳۸۴	۱/۰۸۵	۰/۲۰۸	۱/۶۵۸	۰/۱۸۳
تعداد	۳۸۴				

بنابراگفته هیر (۲۰۰۹)، برای تعیین نرمالیده داده‌ها از چولگی و کشیدگی استفاده شد. نتایج جدول نشان داد که چولگی بین ۳ و ۳- قرار دارد همچنین کشیدگی بین ۵ و ۵- قرار دارد. بنابراین داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار می‌باشند و اجازه استفاده از نرم‌افزارهای کوواریانس محور وجود ندارد و باید از نرم‌افزار واریانس محور SmartPLS استفاده نمود.

بررسی برازش مدل

یکی از روش‌های جامع و مفید که نویسندگان اغلب برای انتخاب نوع مدل‌های اندازه‌گیری در مدل مفهومی پژوهش خود از آن استفاده می‌کنند روش چهار قاعده ای جارویس و همکاران است. این چهار قاعده برای مدل‌های سازنده و انعکاسی به شرح زیر است:

- ۱- جهت رابطه علت و معلولی در مدل سازنده از سوال پرسشنامه به متغیر تحقیق ترسیم می‌گردد در حالی که در مدل انعکاسی این جهت از سمت متغیر به سمت سوال پرسشنامه می‌باشد. در این تحقیق مدل انعکاسی می‌باشد.
- ۲- همبستگی متقابل بین سوال‌های هر متغیر:

در مدل سازنده همبستگی متقابل بین سوالات حتمی نیست در حالی که در مدل انعکاسی سوالات حتما همبستگی زیادی با هم دارند.

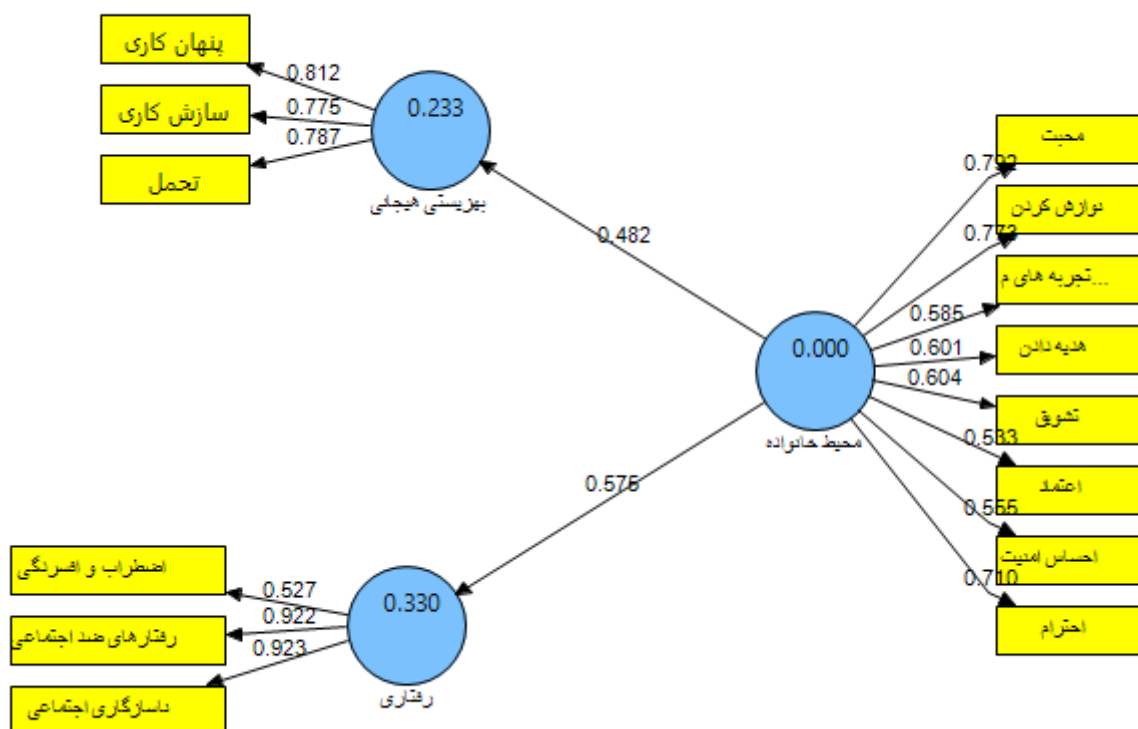
- ۳- تغییر همزمان سوالات با هم:

در مدل سازنده تغییر در یک سوال، لزوماً تغییر در سوالات دیگر را به همراه ندارد در حالی که در مدل انعکاسی انتظار می‌رود که با تغییر در یک سوال، آثار تغییر در تمامی سوالات دیگر نیز نمایان شود.

- ۴- پیش بین‌ها و پیامدهای سوالات یک متغیر:

در مدل سازنده لزوماً سوالات پیش بین‌ها و پیامدهای یکسانی ندارند در حالی که در مورد مدل انعکاسی سوالات حتماً پیش بین‌ها و پیامدهای یکسانی دارند. یک مدل اندازه‌گیری مربوط به بخشی از مدل کلی می‌شود که در برگرفته یک متغیر به همراه سوالات مربوط به آن متغیر است. در مدل مربوط به تحقیق همان‌طور که در شکل زیر نمایش داده شده است، ۲ مدل اندازه‌گیری مربوط به ۳ متغیر تحقیق وجود دارد.

^{۱۲} Hair

شکل ۱: مدل اندازه گیری مربوط به ۳ متغیر تحقیق

بنابراین برای تحلیل مدل نیاز به بررسی ۲ مدل اندازه گیری موجود داریم. برای بررسی برازش مدل های اندازه گیری سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا استفاده می شود.

پایایی

پایایی یا قابلیت اعتماد مشخص می سازد که ابزار اندازه گیری در صورت اجرا در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی دارد. بدین معنی که اگر محقق پرسشنامه خود را دوباره و یا به صورت موازی اجرا کند و نتایج هر دو یکسان باشد، پرسشنامه از پایایی کامل برخوردار است.

خود از سه طریق بررسی ضرایب بارهای عاملی، ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی صورت می پذیرد.

ضرایب بارهای عاملی:

بارهای عاملی از طریق محاسبه مقدار همبستگی سوالات یک متغیر با آن سازه محاسبه می شوند که اگر این مقدار برابر یا بیشتر از ۰,۴ شود، موید این مطلب است که واریانس بین متغیر و سوالات آن از واریانس خطای اندازه گیری آن سازه بیشتر بوده و پایایی در مورد آن مدل اندازه گیری قابل قبول است.

نکته مهم در اینجا این است که اگر محقق پس از محاسبه بارهای عاملی بین متغیر و سوالات آن با مقادیر کمتر از ۰,۴ مواجه شد، باید آن سوال را اصلاح نموده و یا از مدل پژوهش حذف نماید.

در مدل تحقیق به بررسی ضرایب بارهای عاملی هریک از سوالات مربوط به ۳ متغیر اصلی می پردازیم:

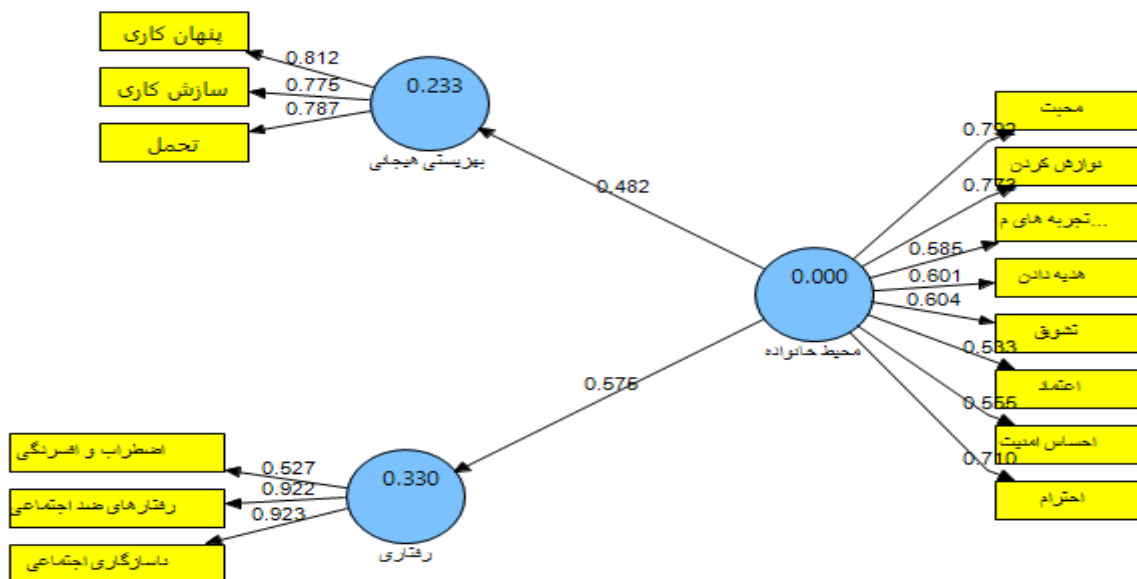
جدول ۵: بررسی ضرایب بارهای عاملی هریک از سوالات مربوط به ۳ متغیر اصلی پژوهش

عملکرد نظام خانواده	رفتاری	بهبذیستی هیجانی	
		۰.۵۶۴۸۳۵	پنهان کاری
		۰.۵۲۳۹۶۷	سازش کاری
		۰.۸۴۲۹۹۰	تحمل
	۰.۸۷۲۶۴۹		اضطراب و افسردگی
	۰.۷۹۴۰۸۸		رفتارهای ضد اجتماعی
	۰.۶۶۸۱۷۱		ناسازگاری اجتماعی
۰.۷۸۸۵۳۸			محبت
۰.۵۷۱۳۱۸			نوازش کردن
۰.۶۵۸۴۱۹			تجربه های مشترک
۰.۶۸۳۷۱۰			هدیه دادن
۰.۶۸۸۶۱۹			تشویق
۰.۶۰۹۹۷۵			اعتماد
۰.۶۶۱۸۲۹			احساس امنیت
۰.۶۸۸۰۰۳			احترام

مقدار ملاک برای مناسب بودن ضرایب بارهای عاملی، ۰.۴ می باشد. در جدول فوق برای تمامی سوالها، ضرایب بارهای عاملی سوالات از ۰.۴ بیشتر است که نشان از مناسب بودن این معیار دارد. در صورتی که پس از اجرای مدل، به سوالاتی با بارهای عاملی کمتر از ۰.۴ برخورد کنیم، مجبور به حذف آن سوال هستیم تا بررسی سایر معیارها تحت تاثیر آن قرار نگیرد. در اینجا بارهای عاملی هیچ یک از سوالات کمتر از ۰.۴ نمی باشد.

برازش مدل ساختاری

بعد از بررسی برازش مدل های اندازه گیری نوبت به برازش مدل ساختاری پژوهش می رسد. همانگونه که قبلا اشاره شد، بخش مدل ساختاری بر خلاف مدل های اندازه گیری، به سوالات (متغیرهای آشکار) کاری ندارد و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آنها بررسی می گردد.

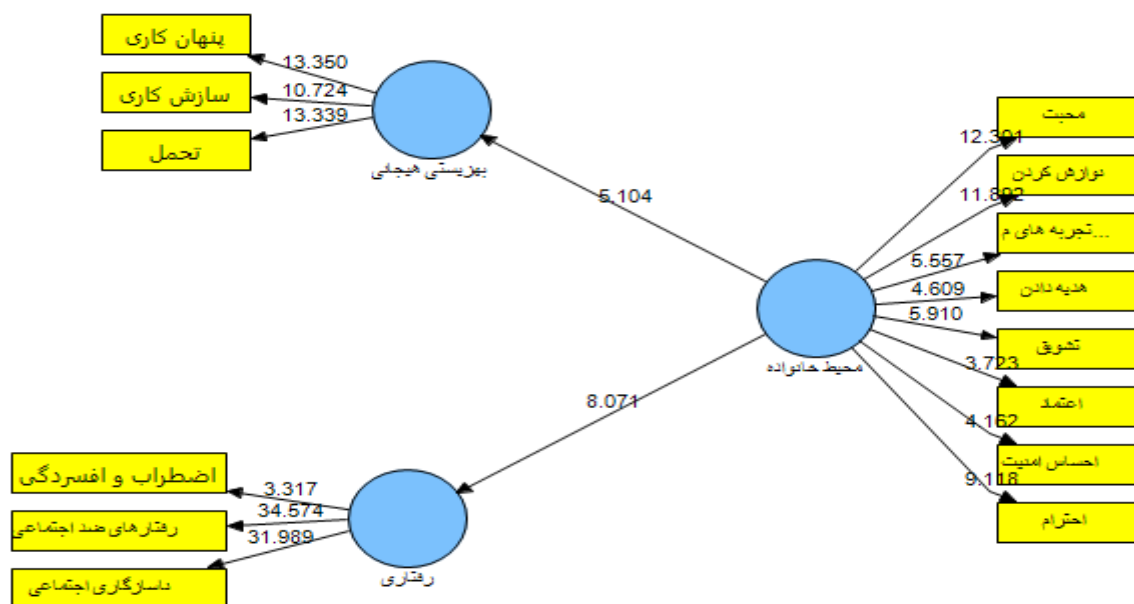

شکل ۲. برازش مدل ساختاری

ضرایب معنی داری t (مقادیر t-values):

برای بررسی برازش مدل ساختاری پژوهش از چندین معیار استفاده می شود که اولین و اساسی ترین معیار ، ضرایب معنی داری t یا همان مقادیر t-values می باشد.

ابتدایی ترین معیار برای سنجش رابطه ی بین متغیر در مدل (بخش ساختاری)، اعداد معنی داری t است. در صورتی که مقدار این اعداد از ۰٫۹۵ بیشتر شود، نشان از صحت رابطه ی بین متغیرها و در نتیجه تایید فرضیه های پژوهش در سطح اطمینان ۱٫۹۶ است. البته باید توجه داشت که اعداد فقط صحت رابطه را نشان می دهند و شدت رابطه بین متغیرها را نمی-توان با آن سنجید.

شکل ۳. ضرایب معنی داری t (مقادیر t-values)

با توجه به دو جدول فوق، مقدار T-Value برای ۲ رابطه مربوط به فرضیات تحقیق بیشتر از ۰٫۹۵ می باشد و همه رابطه ها تایید شده است. این به معنای برازش مناسب مدل است.

جدول ۶. مقادیر T-Value روابط در مدل ساختاری

روابط	T-Value
عملکرد نظام خانواده بر بهزیستی هیجانی	۵/۱۰۴
عملکرد نظام خانواده بر بهزیستی رفتاری	۸/۰۷۱

با توجه به دو شکل فوق، مقدار T-Value برای ۲ رابطه مربوط به فرضیات تحقیق بیشتر از ۰٫۹۵ می باشد و همه رابطه ها تایید شده است. این به معنای برازش مناسب مدل است.

برازش مدل کلی

مدل کلی شامل هر دو بخش مدل اندازه گیری و ساختاری می شود و با تایید برازش آن، بررسی برازش در یک مدل کامل می شود.

معیار GOF:

معیار GOF مربوط به بخش کلی مدل های معادلات ساختاری است. بدین معنی که توسط این معیار محقق می تواند پس از بررسی برازش بخش اندازه گیری و بخش ساختاری مدل کلی پژوهش خود، برازش بخش کلی را نیز کنترل نماید. معیار GOF توسط تننهاوس و همکاران (Tenenhaus et al) در سال ۲۰۰۴ ابداع گردید و فرمول آن در زیر آمده است. مقادیر اشتراکی = این مقدار از میانگین مجذور بارهای عاملی هر متغیر به دست می آید.

$$GOF = \sqrt{R^2 * Communality}$$

Communality

: از میانگین مقادیر اشتراکی هر متغیر درون زای مدل به دست می آید.

 $\overline{R^2}$

: میانگین مقادیر R Square متغیرهای درون زای مدل است.

برای این شاخص برازش مقدار ۰,۰۱، ۰,۲۵ و ۰,۳۶ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی معرفی شده است.

جدول ۷. برازش مدل کلی

	GOF	Communality	(R ²)R Square
بهزیستی هیجانی	۰,۴۱۹	۰,۷۵۴	۰,۲۳۳
رفتاری	۰,۴۶۴	۰,۶۵۴	۰,۳۳۰

با توجه به سه مقدار ۰,۰۱، ۰,۲۵ و ۰,۳۶ که به عنوان مقادیر ضعیف، متوسط و قوی برای GOF معرفی شده است و حصول مقادیر بیشتر از ۰,۳۶ نشان از برازش کلی قوی مدل دارد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان داد که عملکرد نظام خانواده با بهزیستی هیجانی کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران رابطه مثبت دارد. این نتیجه با نتایج انصاری و همکاران (۱۳۹۹)، رعیتی و همکاران (۱۳۹۸)، یوسفی و همکاران (۱۳۹۶)، یزدانی و همکاران (۱۳۹۵)، کارمن و همکاران (۲۰۱۹) و هیکلیسک و وینگرهوس (۲۰۰۹) همسو است. رعیتی و همکاران (۱۳۹۸) پژوهشی با عنوان رابطه استرس والدگری و بهزیستی والدین با اختلال های هیجانی-رفتاری در کودکان پیش دبستانی به انجام رساندند. یافته های پژوهش در مجموع نشان داد که استرس والدگری با بهزیستی والدین رابطه منفی و معنادار، همچنین بهزیستی والدین با اختلال های هیجانی رفتاری رابطه منفی و معنادار دارد. استرس والدگری با اختلال های هیجانی رفتاری؛ رابطه مثبت و معنادار دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که بین استرس والدگری و بهزیستی والدین با اختلال های هیجانی رفتاری در کودکان پیش دبستانی رابطه معنادار وجود دارد. یوسفی و همکاران (۱۳۹۶) پژوهشی با عنوان پیش بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس انسجام خانواده در بین دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان ارومیه به انجام رساندند. یافته های حاصله نشان می دهد که انسجام خانواده رابطه ی مستقیم و معنی داری با بهزیستی روانشناختی دانش آموزان مقطع متوسطه دارد. همچنین انسجام خانواده ۶۸ درصد از تغییرات بهزیستی روانشناختی را پیش بینی می کند. یزدانی و همکاران (۱۳۹۵) پژوهشی با عنوان بررسی نقش انسجام و انعطاف پذیری خانواده در بهزیستی روان شناختی دانشجویان به انجام رساندند. نتایج نشان داد که بین انسجام و انعطاف پذیری خانواده و بهزیستی روان شناختی دانشجویان ارتباط معنی داری وجود دارد و انسجام خانواده به صورت مثبت بهزیستی روانشناختی را پیش بینی می کند. در راستای تبیین نتایج می توان گفت خانواده که چیزی بیش از مجموعه افرادی است که در یک فضای مادی و روانی خاص به سر می برند. خانواده یک نظام اجتماعی و طبیعی است که مجموعه ای قواعد و اصول را ابداع، و برای اعضای خود نقش های متنوعی تعیین می کند. اساس نگرش سیستمی به خانواده به این نکته بازمی گردد که واحد خانواده امری بیش از روان پویایی زیستی اعضای آن است. با این دید، خانواده موجودی است که اجزاء آن با هم تغییر می کند و در صورت انحراف برای حفظ تعادل خود، فعال می شود. ساخت خانواده مانند هر سیستم دیگر به نوع روابط اعضای آن مربوط می شود. روابط و تعامل های تکراری، الگوهایی به وجود می آورند مبنی بر اینکه در خانواده، چگونه، چه وقت و با چه کسی رابطه برقرار شود و همین الگوها زیر بنای سیستم را تشکیل می دهد. اعضای خانواده براساس این الگوها یا طرحهای ویژه که حاکم بر تعامل های آنهاست با هم رابطه برقرار می کنند. این طرحها که

معمولاً به طور صریح ابراز نشده، و حتی شناخته شده نیستند، تشکیل «کلی» را می‌دهند که همان «ساخت خانواده» است. بر اساس ساختی که در هر خانواده وجود دارد افراد در می‌یابند که برخی مناطق برای آنان مجاز، برخی عبور با احتیاط و برخی دارای علامت «توقف» یا «عبور ممنوع» است. اگر فرد از مرزهای غیر مجاز عبور کند، اعضای خانواده مکانیزم‌هایی را برای تنظیم و مهار در پیش خواهند گرفت و فرد، گاه تسلیم می‌شود و در مواقعی به چالش با اعضای خانواده بر می‌خیزد. از این رو اعضای خانواده کم و بیش از جغرافیای محدوده خود آگاهند و این عامل می‌تواند راهکاری در جهت بهبود کنترل بهزیستی هیجانی در فرزندان باشد. در نظریه نظام های بوم شناختی برونفن برنر (۱۹۹۵) نیز بر این مساله تاکید شده است که مدل تعاملات رفتاری میان والدین بر رشد روانی کودکان بسیار موثر است. علاوه بر این دو، نظریه بافتی - شناختی نیز نشان می‌دهد که چگونه تفسیر و فهم تعارض و مشکلات خانوادگی می‌تواند سلامت و بهزیستی کودکان را پیش بینی نماید (بروکز،^۱ ۲۰۱۱). همچنین مدل تحولی تبدالی - بوم شناختی اسمیروف نشانگر آن است که عواملی مانند ویژگی‌های فردی یا عوامل خانوادگی بر اساس تأثیر مثبت یا منفی خود، فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهند. میزان این عوامل و تعامل میان آنها (نه فقط صرفاً وجود آنها) ممکن است تبعات تحولی مثبت یا منفی داشته باشد. در مورد رفتارهای هیجانی، مدل تحولی تبدالی - بوم شناختی بیانگر آن است که این عوامل سبب افزایش یا کاهش احتمال بروز رفتارهای مذکور می‌شوند. با این حال و به طور کلی بهبود فضای خانواده و ایجاد حد و مرزهای مناسب و سبک تربیتی شایسته می‌تواند به شناخت فرزندان از انتظارات کمک کرده و در بهزیستی هیجانی به فرزندان کمک می‌کند.

نتایج پژوهش نشان داد که عملکرد نظام خانواده با بهزیستی رفتاری کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران رابطه مثبت دارد. این نتیجه با نتایج قربانی و همکاران (۱۳۹۹)، مارزلو و همکاران (۱۳۹۹)، رعیتی و همکاران (۱۳۹۸) و سیری و همکاران (۱۳۹۵) همسو است. قربانی و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با عنوان رابطه بین سبک فرزند پروری والدین کارکرد خانواده با مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی به انجام رساندند. یافته های این پژوهش نشان داد که بین سبک فرزند پروری والدین و مشکلات رفتاری کودکان رابطه وجود دارد و همچنین بین سبک فرزندپروری والدین و کارکرد خانواده رابطه وجود دارد و همچنین سبک فرزندپروری و کارکرد خانواده پیش بینی کننده مشکلات رفتاری کودکان است. مارزلو و همکاران (۱۳۹۹) پژوهشی با عنوان بررسی نقش انسجام خانواده بر عزت نفس و مسئولیت پذیری دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان آق قلا به انجام رساندند. نتایج به دست آمده نشان داد که بین انسجام خانواده با مسئولیت پذیری و عزت نفس دانش آموزان دوره متوسطه آق قلا، رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد. همچنین انسجام خانوادگی نقش موثر و پیش بینی کننده ای بر عزت نفس (۷۵ درصد) و مسئولیت پذیری (۴۸ درصد) دانش آموزان دارد. در این راستا می‌توان گفت که در خانواده بعنوان کوچکترین واحد اجتماعی، اساس تشکیل جامعه و حفظ عواطف انسانی است و هر گونه نارسایی در عملکرد خانواده تأثیرات نامطلوبی در بهنجار نمودن فرزندان ایجاد می‌کند. امروزه خانواده و عملکرد آن به صورت فزاینده‌ی مورد توجه قرار گرفته است. خانواده با نقش مهم هستی‌بخشی که در رشد و پرورش اعضای خود دارد، رابطه برجسته‌ای با هدف گرایی و برنامه ریزی برای آینده در درون افراد درون خود دارد.

فرزندان یک خانواده با یک هدف خاص و جهت گیری به سوی آن و حمایت اجتماعی که از سوی خانواده و محیط و افراد مهم زندگی خود ادراک می‌کنند و در راه رسیدن به هدف تلاش می‌کنند. آنان با داشتن عملکردی خاص برای رسیدن به هدف،

^۱Brooks

موقعیت خود را شکل می دهند. به همین دلیل هدف گذاری آنان در هدایت فعالیت های خود برای افزایش انگیزش، خودکارآمدی و بسیاری از فاکتورهای شناختی و رفتاری اثر می گذارد (درتاج، ۱۳۹۲). در این راستا مدل تحول سامروف بر عوامل بافتاری گوناگونی تمرکز دارد که مسیرهای تحولی پیش روی فرزندان را تحت تأثیر قرار می دهند و این عوامل را در سه سطح رفتاری اصلی، یعنی، فنوتیپ ژنوتیپ و عوامل محیطی طبقه بندی می کند. ژنوتیپ به ویژگی های زیست شناختی افراد مربوط می شود، در حالی که عوامل محیطی در برگیرنده عوامل بیرونی چندگانه ای مانند بافت های خانواده، همسالان و مدرسه است. در این مدل، فنوتیپ یا بازنمایی فعال خود، مانند یک میانجی عمل می کند. فنوتیپ در هر نقطه از زمان ژنوتیپ و عوامل محیطی را به هم پیوند می دهد. در نتیجه، عوامل بافتاری مذکور در طول زمان پیوسته با یکدیگر در تعامل بوده و بر تحول افراد اثر می گذارند. با این حال و به طور کلی والدین و افراد خانواده اولین الگوهای رفتاری فرزندان می باشند که می توانند اثرات عمیقی بر ویژگی های رفتاری فرزندان ایجاد کنند و بهبود عملکرد نظام خانواده و الگوهای رفتاری آنها می تواند بر گرایشات رفتاری فرزندان اثر گذار باشد. لذا تلاش در جهت بهبود فضای خانواده و بهبود انسجام خانوادگی می تواند زمینه بهبود ویژگی های رفتاری فرزندان را در پی داشته باشد.

به طور کلی نتایج پژوهش نشان داد که بین عملکرد نظام خانواده با بهزیستی هیجانی کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران رابطه مثبت دارد، بر این اساس پیشنهاد می شود تا والدین با اتخاذ سبک های فرزندپروری مناسب و منطقی زمینه را برای بهبود بهزیستی هیجانی دانش آموزان فراهم کنند. مدارس نیز با برگزاری کلاس های آموزش خانواده این فرزندپروری مناسب را گسترش دهند. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که عملکرد نظام خانواده با بهزیستی رفتاری کودکان ابتدایی دوره دوم شهر تهران رابطه مثبت دارد، بر این اساس پیشنهاد می شود تا خانواده هایی که محیط نامناسبی دارند توسط معلمان، مسئولین مدرسه و مشاوران شناخته شوند و والدین به روانشناسان و کلینیک های روانشناختی معرفی شوند.

منابع

- انصاری حقیقی، فاطمه. (۱۳۹۹). پیش بینی سلامت روان براساس جو عاطفی خانواده و سازگاری اجتماعی در نوجوانان، هشتمین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی، آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران، انجمن علمی توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین
- بخشی پور، باب اله؛ اسدی، مسعود؛ کیانی، احمدرضا؛ شیرعلی پور، اصغر و احمد دوست، حسین (۱۳۹۱). رابطه عملکرد خانواده با تعارضات زناشویی زوج های در آستانه طلاق. *دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی*، ۱۳(۲)، ۱۹-۱۰.
- برومند، نرمین و هیمن محمودفخه. (۱۳۹۹). مقایسه بهزیستی روانشناختی، سرمایه روانشناختی و خودافشایی هیجانی والدین کودکان استثنایی با والدین کودکان بهنجار، پنجمین کنفرانس بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، قزوین، موسسه آموزش عالی تاکستان - دانشگاه پیام نور استان قزوین
- بزرگ منش کاملیا، نظری علی محمد، زهراکار کیانوش. اثر بخشی خانواده درمانی بر انسجام و انعطاف پذیری خانواده. *مجله پرستاری و مامایی جامع نگر*. ۱۳۹۵؛ ۲۶ (۴): ۲۷-۳۵

- تقریبی، ز.، شریفی، خ.، و سوکی، ز. (۱۳۹۱). بهزیستی ذهنی در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی کاشان. مجله علمی دانشکده پرستاری و مامایی همدان، ۲۰ (۱) ۶۲-۵۴.
- تندرو، پروانه؛ حمیده مردانی و احد همتی. (۱۳۹۹). رابطه بین عملکرد خانواده با خودشکوفایی دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان مرودشت، پنجمین کنفرانس بین المللی نوآوری و تحقیق در علوم تربیتی، مدیریت و روانشناسی، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات علوم و فنون بنیادین در جامعه
- رضایور میرصالح، یاسر؛ رویا شفیعی زاده؛ اعظم مندگاریان احمدآباد و علی فتاحی اردکانی. (۱۳۹۹). رابطه عملکرد نظام خانواده و خودتنظیمی مذهبی با رابطه اخلاقی در خانواده در دانشجویان، همایش ملی روان شناسی و سلامت با محوریت خانواده و زندگی سالم، شیراز، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شیراز
- رعیتی بنادکوک، حانیه. (۱۳۹۹). رابطه استرس والدگری و بهزیستی والدین با اختلال های هیجانی-رفتاری در کودکان پیش دبستانی، پنجمین کنفرانس ملی نوآوری های اخیر در روانشناسی، کاربردها و توانمندسازی با محوریت رواندرمانی، تهران، دانشگاه شمس گنبد و با حمایت انجمن ها و گروههای آموزشی دانشگاههای کشور
- سجادی سجاد، قادری ثانوی رمضانعلی، فرهودیان علی، محقق کمال سیدحسین، رضاسلطانی پوریا، آزادچهر محمدجواد، (۱۳۹۴)، بررسی اثربخشی آموزش مهارت های زندگی بر رضایت زناشویی زوج های جوان، رفاه اجتماعی، بهار ۱۳۹۴، دوره ۱۵، شماره ۵۶؛ از صفحه ۱۳۳ تا صفحه ۱۴۹.
- سعیدپور، فریبا و سپیده انصاری. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش هوش هیجانی بر بهزیستی روانشناختی دانش آموزان دختر پایه دوازدهم متوسطه، اولین همایش ملی مدرسه فردا، اردبیل، دانشگاه محقق اردبیلی
- سیری، سیمین و نرگس سیری، (۱۳۹۵)، بررسی تاثیر انسجام خانواده بر فاکتورهای روانشناختی فرزندان، سومین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی، باتومی - کشور گرجستان، موسسه سرآمد همایش کارین.
- شیخ الاسلامی علی، تقی زاده هیر سارا، هنرمند قوجه بگلو پژمان، مرادیان علیرضا. (۱۳۹۹). مقایسه بهزیستی هیجانی، صمیمیت زناشویی و کیفیت زندگی مادران کودکان مبتلا به اختلال کمبود توجه / فزون کنشی با مادران کودکان عادی. فصلنامه علمی پژوهشی علوم روانشناختی. ۱۳۹۹؛ ۱۹ (۸۷): ۳۲۹-۳۳۸
- صالح نسب، راضیه. (۱۳۹۹). بررسی رابطه بین جو عاطفی خانواده و احساس تنهایی با اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان، هشتمین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار - موسسه آموزش عالی مهراروند
- صدری دمیرچی، اسماعیل،، خزان، کاظم، (۱۳۹۶). اثربخشی واقعیت درمانی بر بهزیستی هیجانی، روانی و اجتماعی مردان سالمند مقیم آسایشگاه، مجله روانشناسی پیری، دوره ۲، شماره ۳، ۱۹۴-۱۸۷.
- عباس قربانی، مریم و فریما نقدی. (۱۳۹۹). رابطه بین سبک فرزند پروری والدین کارکرد خانواده با مشکلات رفتاری کودکان پیش دبستانی، فصلنامه مدیریت و چشم انداز آموزش ۲ (۱)
- عرب زاده، احمد و اشرف سبزی زاده، ۱۳۹۵، اثربخشی آموزش انسجام و انعطاف پذیری خانواده به شیوه گروهی بر تاب آوری زوجه (زنان) دارای تعارض زناشویی، دومین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی ایران، قم، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی.
- عظیمی فر، شیرین . جزایری، رضوان السادات. فاتحی زاده مریم. عابدی، مریم. (۱۳۹۷). هم سنجی تأثیر آموزش مدیریت والدین و آموزش فرزندپروری با روش درمانگری متمرکز بر پذیرش و تعهد در رابطه مادر-کودک مادران

کودکان دچار مشکلات رفتاری برونی سازی شده. مشاوره و روان درمانی خانواده‌دوره ۷، شماره ۲ - شماره پیاپی ۲۴، پاییز و زمستان ۱۳۹۶، صفحه ۹۹-۱۲۲

- گودینی رحمان، پورمحمدرضای تجربی معصومه، طهماسبی سیامک، بیگلریان اکبر. تأثیر آموزش مدیریت هیجان به مادران بر مشکلات رفتاری فرزندان از دیدگاه والدین. مجله توانبخشی. ۱۳۹۶؛ ۱۸ (۱): ۱۳-۲۴
- مارزلو، محسن؛ نگین جباری و فخری السادات چلنگر. (۱۳۹۹). بررسی نقش انسجام خانواده بر عزت نفس و مسئولیت پذیری دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان آق قلا، هفتمین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم انسانی، مدیریت و کارآفرینی ایران، بصورت الکترونیکی، مرکز مطالعات و تحقیقات علوم و فنون بنیادین در جامعه -موسسه آموزش عالی آل طه
- مرادی، پیمان و بهمن باقری زاده گوکلانی. (۱۳۹۹). بررسی تاثیر عملکرد نظام خانواده بر پیشرفت تحصیلی فرزندان دختر مقطع ابتدایی، اولین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران، شرکت خدمات برتر
- نادری، حبیب الله، مومنی، فاطمه، و نادری، زهرا (۱۳۹۶). ارتباط بهزیستی اجتماعی و بهزیستی هیجانی با رفتار های پرخطر، نخستین کنگره ملی دانشجویی پژوهش های نوین در روانشناسی شناختی، ۱۹ و ۲۰ اردیبهشت ۱۳۹۶.
- نوابی نژاد، شکوه. (۱۳۹۰). آسیب ها و الگوهای مطلوب خانواده. کتاب اندیشه های راهبردی، زن و خانواده
- یزدانی، صدیقه و الهام دهیادگاری. (۱۳۹۵). بررسی نقش انسجام و انعطاف پذیری خانواده در بهزیستی روان شناختی دانشجویان، ششمین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم اجتماعی، تهران، همایشگران مهر اشراق.
- یوسفی، ریما و امیدعلی حسین زاده. (۱۳۹۶). پیش بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس انسجام خانواده در بین دانش آموزان مقطع متوسطه شهرستان ارومیه، کنفرانس ملی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و علوم انسانی، کازرون، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون.

- Ali-Akbari M., & Kayghobadi S. (2009), "*Sexual relationship with mental health and marital adjustment of women referred to the Tehran Psychiatric Institute*", Tehran; Proceedings of the Fourth Global Congress on Family and Sexual Health, [Persian].
- Boarini, R., Comola, M., Smith, C., Manchin, R., & De Keulenaer, F. (2012). What makes for a better life?: The determinants of subjective well-being in OECD countries—Evidence from the Gallup World Poll (No. 2012/3). OECD Publishing
- Bradbury T, Fincham F, Beuch S. (۲۰۱۵), "Research on the nature and determinants of marital satisfaction: A decade in review", *Journal of Marriage and Family*; 62, 964- 80.
- Cho, E., & Tay, L. (2015). Domain satisfaction as a mediator of the relationship between work-family spillover and subjective well-being: A longitudinal study. *Journal of Business and Psychology*, 1-13.
- Church, A.T., Katigbak, M.S., Locke, K.D., Zhang, H., Shen, J., de Jesús Vargas-Flores, J., ... & Mastor, K.A. (2013). Need satisfaction and well-being testing self-determination theory in eight cultures. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 44, 507-534.
- De Neve, J.E., Diener, E., Tay, L., & Xuereb, C. (2013). The objective benefits of subjective well-being. In J. Helliwell, R. Layard, & J. Sachs (Eds.), *World Happiness Report 2013*. (pp. 54-79). New York: UN Sustainable Development Solutions Network
- Diener, E., Kanazawa, S., Suh, E.M., & Oishi, S. (2015). Why people are in a generally good mood. *Personality and Social Psychology Review*, 19, 235-256.
- Diener, E., Lucas, R., & Scollon, C.N. (2006). Beyond the hedonic treadmill: Revising the adaptation theory of well-being. *American Psychologist*, 61, 305-314.
- Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R.E. (2015). National accounts of subjective well-being. *American Psychologist*, 70, 234-242.

- Diener, E., Oishi, S., & Lucas, R.E. (2016). Advances and open questions in the science of subjective well-being
- Fuentes-Balderrama, J., del Castillo, C. C., García, A. O., Loving, R. D., Plaza, B. T., & Cardona, J. R. P. (2020). The Effects of Parenting Styles on Internalizing and Externalizing Behaviors: A Mexican Preadolescents Study. *International Journal of Psychological Research*, 13(1), 9-18.
- Gwin, S., Branscum, P., Taylor, L., Cheney, M., Maness, S. B., Frey, M., & Zhang, Y. (2020). The relationship between parent–young adult religious concord and depression. *Journal of Spirituality in Mental Health*, 22(1), 96-110.
- Haslam, D., Poniman, C., Filus, A., Sumargi, A., & Boediman, L. (2020). Parenting style, child emotion regulation and behavioral problems: The moderating role of cultural values in Australia and Indonesia. *Marriage & Family Review*, 1-23.
- Jokar B, Tajalli F. The Relationship between Family Cohesion and Flexibility with emotional intelligence. 3rd congress on family pathology. Tehran: Shahid Beheshti University; ۲۰۱۵ May 12-15 . Persian.
- Kaplan S, Cortina J, Ruark G, La Port K, Nicolaidis V. The role of organizational leaders in employee emotion management: A theoretical model. *The Leadership Quarterly*. 2014; 25(3):563–80. doi: 10.1016/j.leaqua.2013.11.015
- Karimi, Faegheh, Zarei, Eghbal. (2017). Family Functioning with Personal Wellbeing in boys and girls high school students. *Iranian Journal of Positive Psychology*. Vol 3, No 1 (2017)
- Martínez-Monteagudo, M. C., Delgado, B., Inglés, C. J., & García-Fernández, J. M. (2019). Cyberbullying in the university setting. Relationship with family environment and emotional intelligence. *Computers in Human Behavior*, 91, 220-225.
- Olson Dh. Faces IV and the circumplex model: Validation study. *JMFT*. 2011; 3(1): 64-80.
- Parks, A. C., & Schueller, S.M. (Eds.). (2014). *The Wiley-Blackwell handbook of positive psychological interventions*. Wiley Blackwell.
- Seroussi, D. E., & Yaffe, Y. (2020). Links Between Israeli College Students' Self-Regulated Learning and Their Recollections of Their Parents' Parenting Styles. *SAGE Open*, 10(1), 2158244019899096.
- Shi J, Wang L, Yao Y, Su N, Zhao X and Zhan C (2017) Family Function and Self-esteem among Chinese University Students with and without Grandparenting Experience: Moderating Effect of Social Support. *Front. Psychol*. 8:886. doi: 10.3389/fpsyg.2017.00886
- Smith, C. P. (2020). *How Do Parenting Styles Influence the Academic Performance of African-American College Students at an HBCU on the East Coast* (Doctoral dissertation, Walden University).
- Tenney, E., Poole, J., & Diener, E. (2015). Subjective well-being and organizational performance. In A. Brief & B. Staw (Eds.), *Research in Organizational Behavior*.
- Veisheh, Fatemeh. Zahra, Khademian. (2017). Determining The Correlation Between Emotional Perception of Family Function and Personality Traits of Female Students Between 16 To 18 Years Old. *Advances in Bioresearch*. Vol 8(6) November 2017:71-76
- Wong YJ, Uhm SY, Li P. Asian Americans` family cohesion and suicide hdeation: Moderating and mediating effects. *AJO*. 2012; 82(3): 309-318.
- Yao Cheng, Liuyi Zhang, Fang Wang, Ping Zhang, Beizhu Ye . Yuan Liang. (2017). The effects of family structure and function on mental health during China's transition: a cross-sectional analysis. *BMC Family Practice*. 2(1). <https://doi.org/10.1186/s12875-017-0630-4>